Miejscowość, dnia 16 stycznia 2017 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU
FINANSÓW

CP3.0811.1.2016

Pan
Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

W związku z przekazaniem wystąpienia pokontrolnego z kontroli *„Działania organów kontroli skarbowej i organów Służby Celnej w celu ograniczenia szarej strefy w gospodarce"* (znak: KBF.410.008.01.2016; P/16/010), korzystając z uprawnień kontrolowanego, wynikających z ustawy *o Najwyższej Izbie Kontroli* **zgłaszam Panu Prezesowi zastrzeżenia, dotyczące ustaleń kontroli.**

W punkcie 1.9 (str. 15) wystąpienia pokontrolnego podano, iż celem wprowadzenia - ustawą z dnia 10 września 2015 roku o zmianie ustawy – *Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1649, z późn. zm.) - obowiązku przesyłania przez podatnika, na żądanie organu podatkowego, części lub całości ksiąg podatkowych w postaci JPK było uszczelnienie systemu VAT. Wskazanemu w wystąpieniu pokontrolnym uszczelnieniu systemu VAT służyło przede wszystkim wprowadzenie do art. 82 § 1b *Ordynacji podatkowej* obowiązku comiesięcznego przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, bez wezwania organu podatkowego, informacji o prowadzonej ewidencji, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług, w postaci JPK. Jednocześnie konieczne jest podkreślenie, że regulacja ta została wprowadzona ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 846), a nie ustawą nowelizującą z dnia 10 września 2015 r. - jak to podano w wystąpieniu pokontrolnym.

Na stronie 17 w części 1.14 znalazło się zdanie *„W Ministerstwie Finansów opracowany został projekt ustawy o KAS zakładający konsolidację administracji podatkowej, skarbowej i celnej.".* Powyższe zdanie może wprowadzić w błąd, gdyż uchwalona przez Sejm RP w dniu 16 listopada 2016 r. ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej była projektem poselskim, zatem ~~uzasadnionym byłoby doprecyzowanie~~ powyższej kwestii.

Sprostowania wymaga pkt 2.1 (str. 34) wystąpienia pokontrolnego, w którym wskazano, iż *„w I półroczu 2016 r. wykonano2.651 kontroli z czego 2.189 kontroli, tj. 93,3% zakończonych zostało decyzją lub korektą deklaracji*". Winno być: (...) w I półroczu 2016 r. wykonano 2.651 kontroli z czego 2.189 kontroli, tj. 82,6% zakończonych zostało decyzją lub korektą deklaracji.

Informacja o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach.

Ad 1.

Przyspieszenie reakcji na pojawiające się zagrożenia, w szczególności poprzez rozpoznawanie niekorzystnych zjawisk, typowanie podmiotów do kontroli oraz prowadzenie kontroli z większym wykorzystaniem technik informatycznych,

W Ministerstwie Finansów prowadzone są intensywne działania mające na celu rozwijanie kompetencji analitycznych do prowadzenia analiz z wykorzystaniem narzędzi do zaawansowanego przetwarzania danych, ukierunkowane na:

- centralizację niektórych zadań analitycznych,
- szybszą identyfikację ryzyka,
- skuteczne i efektywne typowanie do kontroli.

Przykładami takich działań są:

1. Wdrożenie Programu szkoleń z zakresu wykorzystania metod badań statystycznych w analizie ryzyka. Celem szkoleń jest poszerzanie katalogu metod badawczych wykorzystywanych w analizie ryzyka oraz podniesienie kompetencji analityków w zakresie wykorzystania narzędzi statystycznych do prowadzenia analiz oraz badania zjawisk w obszarach KAS, umożliwiających m.in. automatyczne przetwarzanie danych.
2. Wdrożenie specjalistycznych narzędzi do prowadzenia zaawansowanych analiz, budowy modeli statystycznych, wspomagających interpretację uzyskanych wyników.
3. Prace nad integracją danych rozproszonych w wielu systemach i bazach danych, w sposób umożliwiający ich wiązanie z wykorzystaniem dostępnych narzędzi.

Dodatkowo zarządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 04 stycznia 2017 r, został utworzony wyspecjalizowany w zarządzaniu ryzykiem Departament Analiz Podatkowych, który odpowiada za realizację zadań Ministra i GIKS związanych z prowadzeniem działalności analitycznej, w odniesieniu do negatywnych zjawisk w zakresie podatku od towarów i usług oraz podatków dochodowych.

Do zadań Departamentu należy w szczególności:

1) gromadzenie i przetwarzanie informacji podatkowych w celach prowadzenia działalności analitycznej, w tym ocena ryzyka wystąpienia nieprawidłowości;

2) prowadzenie analiz podatkowych, w tym analiz grupowych, mających na celu identyfikację podmiotów o podwyższonym ryzyku występowania oszustw podatkowych, przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych oraz dostępnych baz i hurtowni danych;

3) koordynowanie spraw związanych z analizą podatkową w urzędach kontroli skarbowej, izbach administracji skarbowej i urzędach skarbowych;

4) przygotowywanie projektów postanowień Ministra albo GIKS w sprawie wyznaczenia odpowiednio dyrektora izby skarbowej, naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora urzędu kontroli skarbowej, jako właściwego do przeprowadzenia kontroli podatkowej lub postępowań podatkowych albo postępowania kontrolnego w sprawach ujawnionych na podstawie wyników analizy przeprowadzonej w Departamencie.

Ad 2.
Przygotowanie pracowników do korzystania z nowych rozwiązań prawnych oraz z danych, do raportowania których w ostatnim czasie zobowiązani zostali przedsiębiorcy (w szczególności w zakresie VAT oraz CIT)

Przygotowania pracowników do korzystania z nowych rozwiązań prawnych wprowadzonych w podatku od towarów i usług planuje się - w ramach edukacji i zapoznania pracowników administracji skarbowej z nowymi przepisami z obszaru podatku VAT, przeprowadzenie w lutym br. szkolenia dla trenerów pt. „Podatek od towarów i usług – wybrane zagadnienia, w tym zmiana przepisów". Ponadto planuje się w I połowie 2017 r. przeprowadzenie odrębnego szkolenia dla pracowników organów podatkowych nt. nowych rozwiązań dotyczących rozliczania podatku od wewnątrzwspólnotowych nabyć paliw silnikowych. Wszystkie te przedsięwzięcia mają na celu poszerzenie wiedzy pracowników z zakresu nowych rozwiązań wprowadzonych w podatku od towarów i usług, które w następstwie mają służyć poprawie efektywności pracy administracji podatkowej i uszczelnieniu systemu podatkowego.
W wyniku wdrożenia przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz.846), w Ministerstwie Finansów został utworzony wydział, którego zadaniem jest stosowanie przepisów klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Jej zadaniem jest m. in. współpraca z organami podatkowymi niższego szczebla w przedmiocie identyfikacji schematów agresywnych optymalizacji podatkowych.
Ponadto, uprzejmie informuję, iż Pan Wiesław Jasiński – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, pismem nr KS3.8720.2.2016 z dnia 2 stycznia 2017 r. wskazał Dyrektorom UKS priorytety do realizacji w 2017 r., w tym:
- wykorzystanie technik informatycznych, celem przyspieszenia reakcji na pojawiające się zagrożenia zalecono kontynuację działań,
- przygotowanie pracowników do stosowania nowych rozwiązań informatycznych i elektronicznego przetwarzania danych w wykorzystaniem Jednolitego Pliku Kontrolnego.

Ad 3.
Wyspecjalizowanie grup zajmujących się wyłącznie zwalczaniem najgroźniejszych dla gromadzenia dochodów państwa nadużyć.

W odniesieniu do wniosku dotyczącego wyspecjalizowania grup zajmujących się wyłącznie zwalczaniem najgroźniejszych dla gromadzenia dochodów państwa nadużyć wskazać należy na to, iż w Służbie Celnej funkcjonują wyodrębnione, wyspecjalizowane grupy zajmujące się identyfikacją zagrożeń w obszarach wrażliwych, takich jak:

- wyroby energetyczne - Wydział Grupa Zadaniowa ds. Wyrobów Energetycznych w Izbie Celnej w Katowicach,
- wyroby alkoholowe - Referat Grupa Zadaniowa ds. Alkoholu w Izbie Celnej w Rzepinie,
- wyroby tytoniowe - Referat Grupa Zadaniowa ds. Wyrobów Tytoniowych i Suszu Tytoniowego w Izbie Celnej w Białymstoku,
- środki odurzające, zastępcze, dopalacze, farmaceutyki - Wieloosobowe St. Pracy Grupa Zadaniowa ds. Środków Odurzających w Izbie Celnej w Rzepinie.

Wspomnieć należy również o Wydziale Grupa Zadaniowa ds. E-Kontroli w Izbie Celnej w Opolu, która monitorując Internet, koncentruje się na zidentyfikowaniu zarówno obrotu towarami wrażliwymi odbywającego się drogą elektroniczną jak i podmiotów realizujących ten obrót.

W celu właściwej oceny posiadanych informacji, przeprowadzenia stosownych analiz, w szczególności w sprawach wielowątkowych, wykorzystuje się w Służbie Celnej narzędzie w postaci analizy kryminalnej. Tak zweryfikowane dane przekazywane są odpowiednim komórkom w celu realizacji prowadzących do zwalczania przestępstw i przestępstw skarbowych istotnych z punktu widzenia ochrony interesów finansowych państwa.
Funkcjonariusze pełniący służbę we wskazanych powyżej komórkach, stale uczestniczą w szkoleniach lub warsztatach podwyższających ich kompetencje.

Niezależnie od powyższego uprzejmie informuję, że w ramach administracji podatkowej funkcjonuje Samodzielny Referat Kontroli Koordynowanych i Koordynacji Działań w Obszarze Paliw - komórka działająca na zasadzie centrum kompetencyjnego, tj. realizująca swoje zadania centralnie, na rzecz wszystkich izb i urzędów skarbowych. Do zadań tej komórki należy w szczególności koordynowanie działań podejmowanych przez organy podatkowe w obszarze paliw oraz współpraca z jednostkami kontroli skarbowej, Służby Celnej oraz innymi organami, których zakres zadań wiąże się z obszarem paliw, a także pozyskiwanie, przetwarzanie i dystrybucja informacji, których przedmiotem jest obrót paliwami, będących w posiadaniu jednostek kontroli skarbowej, Służby Celnej, Urzędu Regulacji Energetyki, Urzędu Dozoru Technicznego i innych organów administracji publicznej.
Dodatkowo Pan Wiesław Jasiński – Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej polecił Dyrektorom UKS specjalizację zespołów kontrolnych w obszarach karuzel podatkowych, wyłudzeń zwrotów VAT, cen transferowych i optymalizacji podatkowej.

Działania związane z tworzeniem wyspecjalizowanych grup zadaniowych mających na celu szeroko rozumianą walkę z tzw. szarą strefą będą kontynuowane i rozwijane także w nowotworzonej Krajowej Administracji Skarbowej.

Z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów

Marian Banaś
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów

Dyrektor
Departamentu Kontroli Celnej, Podatkowej
i Kontroli Gier
Piotr Dziedzic

Zastępca Dyrektora Departamentu
Kontroli Celnej, Podatkowej
i Kontroli Gier
podinsp. Edward Kamerowski